

Beyneshal decor voor bewerkte opera Puccini

Turandot in 'Soapera'

De Beyneshal en opera, dat is een nieuwe verbintenis. Regisseur Hein Dop is samen met dirigent Pierre Schuitemaker verantwoordelijk voor de eigentijdse bewerking van Puccini's *Turandot*, die onder de naam *Soapera* op 25 en 26 oktober in de Haarlemse sporthal te zien en te horen is.

OPERA • INTERVIEW

JAN-PIET KNIUFF

Voorstelling: 'Soapera', naar 'Turandot' van Giacomo Puccini, door Stichting 'Eigen Wijs' met solisten, koor 'En Aria' en Symfonieorkest van Kaunas (Litouwen) o.l.v. Pierre Schuitemaker. Regie: Hein Dop. Te zien/horen: Beyneshal Haarlem, 25 en 26 oktober a.s.

Turandot was Puccini's zwanezang als operacomponist; ze werd zelfs voltooid door Alfano op basis van nagelaten schetsen. De kern van het verhaal vormt een Chinees sprookje waarin prinses Turandot in feite de huwelijkskandidaten van zich afhoudt door iedere man onmogelijke raadseltjes op te geven. Ieder van hen loopt het risico te worden onthoofd als hij het antwoord schuldig blijft. Dop: „Kan jij je voorstellen, dat je het risico neemt om je kop te verliezen, alleen om zo'n kouwe kikker te bezitten? Ik kan me wel voorstellen dat iemand zo ontzettend graag bekend wil zijn, dat hij verder gaat dan hij normaal zou doen. Dan staat prinses Turandot dus voor een

maatschappelijke positie, waarin jij graag zou willen verkeren. Je wilt haar bezitten terwille van je eigen behoeftes om naar buiten te komen.”

— *Wat is Soapera?*

Dop: „*Soapera* is een gezonde *soap*. Je zou je kunnen voorstellen, dat het een aflevering is van een televisieserie over een televisiestation, dat vooral bezig is, veel kijkers te trekken. Wij laten zien hoe zo iets uit de hand kan lopen, hoe het programma eigenlijk ontspoort — zowel voor de makers en de televisiesternen als voor het publiek. In de Beyneshal bouwen we een televisiestudio na, waar een soort quiz wordt opgenomen. Turandot is de quizmaster, maar de kandidaten nemen een flink risico, want wie een vraag mist, wordt neergeknald.”

— *Dus jullie hebben Turandot omgewerkt tot een heel nieuw verhaal?*

Dop: „Ja en nee. We hebben naar de plot gekeken en ons af-

gevraagd, hoe wij dat snappen. Het verhaal van Puccini wordt wel verteld, alleen in een moderne context. Natuurlijk wordt het daarmee een beetje *ons* verhaal. Kijk, wij willen graag opera brengen, maar dan moet het ons wel iets te zeggen hebben. Het sprookje van Turandot is best leuk, maar een prinses, een keizer en al die Chinese mensen — uiteindelijk zegt ons dat te weinig.”

Schuitemaker: „Een opera is een beetje een museumstuk, door die gedateerde vorm herken je de inhoud vaak niet meer. Dus als je die vorm weer herkenbaar maakt, wordt de inhoud toegankelijker. En daar gaat het ons om. We hopen ook echt dat we naast het gewone opera-publiek, juist óók een ander publiek binnenhalen, dat anders misschien nooit naar een operavoorstelling zou gaan.”

— *Hebben jullie erg moeten ingrijpen in Puccini's partituur, om het kloppend te maken?*

Dop: „Dat viel reuze mee. We zingen de opera gewoon in het Italiaans, en we hebben geen woord hoeven wijzigen.”

Schuitemaker: „Wel hebben we de volgorde van aktes veranderd; we beginnen bij de tweede en eindigen met de eerste

akte. Dat is muzikaal eigenlijk veel overtuigender. Het traditionele slot van de opera is niet eens door Puccini gecomponeerd, terwijl Puccini's slot van de eerste akte juist heel sterk is. Al moet ik zeggen, dat ik als musicus eerst wel een beetje huiverig was voor zo'n radicale ingreep.”

Dop: „Maar zo'n opera is toch niet heilig? Evenmin trouwens als een toneelstuk van Shakespeare of enig ander kunstvoorstel.”

Het is niet voor het eerst dat het duo Schuitemaker-Dop een opera een nieuw gezicht geeft. Vorig jaar produceerde het tweetal een eenmalige voorstelling van *Cavalleria rusticana* in het Bloemendaalse openluchttheater. Voor het komend jaar staat die eenakter opnieuw op het programma, dan gecombineerd met Puccini's *Suor Angelica*. Schuitemaker: „Dat verhaal gaat over een moeder — bij Puccini een non — die haar kind afstaat, een ontzettend actueel onderwerp dus. Inmiddels hebben we een oproep gedaan voor solisten, en daar hebben zo'n vijftig professionele zangeressen op gereageerd. Die waren allemaal bereid om voor geen of heel weinig geld aan de productie mee te werken.”

Dop: „Als je zo'n productie

Regisseur Hein Dop (links) en dirigent Pierre Schuitemaker: „We hopen juist ook het publiek binnen te halen, dat anders misschien nooit naar een operavoorstelling zou gaan.”

FOTO • UNITED PHOTOS DE BOER • OLAF KRAAK

als *Soapera* gaat begroten, kom je gewoon op drie, vier ton uit. Wij doen het eigenlijk zonder budget, al is er van verschillende kanten wat subsidie toegezegd. In feite werkt iedereen

voor niets, of bijna niets. Maar ik heb het gevoel, dat het enthousiasme, dat daarvoor nodig is, juist de kracht is van onze producties.”